

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Viite: Opetus- ja kulttuuriministeriön lausunto-
pyyntö OKM/47/040/2012

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN LAUSUNTO KORKEAKOULUTETTujen UUTTA ERIKOISTUMISKOULUTUKSEN KOKONAISUUTTA VALMISTELEVAN TYÖRYHMÄN MUISTIOSTA

TIIVISTELMÄ

On välttämätöntä turvata erikoiseläinlääkärikoulutuksen jatkuminen nykyisentasoisena myös tulevaisuudessa.

Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoitus erikoiseläinlääkärikoulutukseen tulisi pitää nykyisensuuruisena tai, jos mainitun ministeriön rahoitusvastuuta pienennetään, vastaavat varat tulisi siirtää maa- ja metsätalousministeriölle.

Erikoiseläinlääkärikoulutuksen erikoistumisaloista sekä koulutuksen tavoitteista, laajuudesta ja rakenteesta olisi jatkossakin tarpeen säätää asetuksella.

Työryhmän ehdottamia muutoksia ei ole erikoiseläinlääkäritutkinnon osalta mahdollista toteuttaa ilman riittävän pitkää siirtymäaikaa.

Erikoiseläinlääkärikoulutusta uudistettaessa on tarpeen turvata Suomessa erikoiseläinlääkärikoulutuksen suorittaneiden henkilöiden mahdollisuudet toimia erikoiseläinlääkereinä Suomen rajojen ulkopuolella.

Työryhmän ehdotusten jatkovalmistelussa olisi tarpeen tarkastella myös tarkastuseläinlääkäritutkinnon asemaa suhteessa ehdotettuun uuteen koulutusjärjestelmän rakentamiseen kanssa.

Muistiossa esitetään, että erikoiseläinlääkärikoulutuksen tutkintomuotoisuudesta luovutaan ja koulutus siirtyy osaksi uutta erikoistumiskoulutusten kokonaisuutta. Muutos on tarkoitus valmistella yhteistyössä maa- ja metsätalousministeriön.

Maa- ja metsätalousministeriö katsoo, että nykyinen erikoiseläinlääkäritutkinto vastaa varsin hyvin työelämän tarpeita ja eläinlääkäreiden omia osaamisen kehittämiseen liittyviä tavoitteita, eikä erikoiseläinlääkärikoulutuksen osalta siten ole tarvetta muuttaa nykytilaa. Yleisempi tarve yhtenäistää erikoistumistutkintoja ja -opintoja koskevaa hyvin hajanaista järjestelmää on kuitenkin ymmärrettävä. Järjestelmän mahdollisessa uudistuksessa on maa- ja metsätalousministeriön mukaan välttämätöntä turvata erikoiseläinlääkärikoulutuksen jatkuminen nykyisentasoisena myös tulevaisuudessa.

Ehdotetulla erikoiseläinlääkärikoulutuksen tutkintomuotoisuuden poistamisella ei maa- ja metsätalousministeriön näkemyksen mukaan ole suurta merkitystä erikoiseläinlääkärikoulutuksen yhteiskunnallisen aseman kannalta, sillä eläinlääkäriammattin harjoittamisesta annetussa laissa säilyisivät kuitenkin säännökset erikoiseläinlääkärinä toimimisen edellyttämästä kelpoisuudesta.

ta. Myöskään sillä, säädetäänkö erikoistumiskoulutuksen koulutusvastuusta asetuksella vai sovitaanko siitä yliopistojen kanssa, ei liene merkitystä erikoiseläinlääkärikoulutuksen osalta, sillä eläinlääketieteellistä koulutusta annetaan Suomessa vain yhdessä yliopistossa.

Koulutuksen rahoitusta koskevat työryhmän ehdotukset vastaavat varsin pitkälle nykyistä tilannetta erikoiseläinlääkärikoulutuksen osalta, joskin uudistuksen myötä olisi myös mahdollista, että yliopisto perisi maksuja koulutukseen osallistuvilta. Lisäksi erikoistumiskoulutuksessa suoritettavat opintopisteet otettaisiin osaksi yliopistojen laskennallisia rahoitusmalleja. Maa- ja metsätalousministeriö katsoo, että opetus- ja kulttuuriministeriön rahoitus erikoiseläinlääkärikoulutukseen tulisi pitää nykyisensuuruisena tai, jos mainitun ministeriön rahoitusvastuuta pienennetään, vastaavat varat tulisi siirtää maa- ja metsätalousministeriölle. Huomattava osa eläinlääkäreistä työskentelee itsenäisinä ammatinharjoittajina tai tehtävissä, jotka muodostavat vain pienen osan työnantajan tehtäväkentästä, eikä ole tässä mielessä realistista olettaa, että työnantajat työryhmän periaatteiden mukaisesti ottaisivat nykyistä suurempaa vastuuta koulutuksen rahoituksesta. Ottaen huomioon koulutuksen laajuus (240 opintopistettä) ja erikoisosaamisen lisääntynyt tarve yhteiskunnassa erikoistujilta mahdollisesti perittävillä maksuilla voi olla korkeintaan vähäinen merkitys rahoituksen kokonaisuudessa.

Maa- ja metsätalousministeriö katsoo lisäksi, että erikoiseläinlääkärikoulutuksen erikoistumisaloista sekä koulutuksen tavoitteista, laajuudesta ja rakenteesta olisi jatkossakin tarpeen säätää asetuksella. Työryhmän muistiossa ehdotetaan, että tutkintomuotoisuuden poistumisesta huolimatta koulutuksen säädösperusteisuus säilyisi erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkärikoulutuksen osalta, ja olisi maa- ja metsätalousministeriön näkemyksen mukaan luontevaa ja järjestelmän yhtenäisyyttä tukevaa, että sama ulotettaisiin koskemaan myös erikoiseläinlääkärikoulutusta. Asetuksella säätäminen on omiaan lisäämään eläinlääketieteen alaa koskevan koulutusjärjestelmän selkeyttä ja läpinäkyvyyttä sekä turvaamaan järjestelmään tarvittavaa pysyvyyttä ja ennakoitavuutta.

Työryhmän muistioon liittyy lisäksi joitakin avoimia kysymyksiä, minkä vuoksi maa- ja metsätalousministeriö ei voi tässä vaiheessa ottaa ehdotuksiin kaikilta osin kantaa. Muistiossa todetaan, että opetusministeriön asetuksilla säädettävät erikoistumistutkinnot on tarkoitus lakkauttaa 31.12.2016 päättyvän siirtymäajan jälkeen. Valtioneuvoston asetuksella säädettävän erikoiseläinlääkäritutkinnon osalta ei sen sijaan mainita mitään mahdollisesta siirtymäajasta tai sen pituudesta. Maa- ja metsätalousministeriö katsoo, että työryhmän ehdottamia muutoksia ei ole erikoiseläinlääkäritutkinnon osalta mahdollista toteuttaa ilman riittävän pitkää siirtymäaikaa ottaen huomioon koulutukseen liittyvät käytännön järjestelyt sekä maa- ja metsätalousministeriön vastuulle kuuluvan lainsäädännön muutostarpeet. Erikoiseläinlääkäritutkintoon viittaavia säännöksiä sisältyy paitsi eläinlääkäriammatin harjoittamisesta annettuun lakiin myös niihin maa- ja metsätalousministeriön asetuksiin, joissa säädetään tarkemmin ulkomailta erikoiseläinlääkäriin pätevyyden hankkineen henkilön oikeudesta toimia erikoiseläinlääkäriä Suomessa. Siirtymäajan tulisi olla vähintään yhtä pitkä kuin mitä esitetään opetusministeriön asetuksilla säädettävien koulutusten osalta.

Muistioon sisältyvän lakiehdotuksen mukaan yliopistolaissa säädettäisiin jatkossakin, että yliopistoissa voidaan suorittaa paitsi tieteellisiä ja taiteellisia myös ammatillisia jatkotutkintoja. Epäselväksi jää, mitä näillä ammatillisilla jatkotutkinnoilla tarkoitettaisiin uudistuksen toteuttamisen jälkeen, vai olisiko lakia tarkoitus muuttaa uudelleen siirtymäajan jälkeen.

Maa- ja metsätalousministeriö katsoo lisäksi, että erikoiseläinlääkärikoulutusta uudistettaessa on tarpeen turvata Suomessa erikoiseläinlääkärikoulutuksen suorittaneiden henkilöiden mahdollisuudet toimia erikoiseläinlääkäreinä Suomen rajojen ulkopuolella. Koulutuksen tutkinto-

muotoisuudesta luopuminen itsessään ei vaikuttaisi erikoiseläinlääkäripätevyyden tunnustamiseen toisissa jäsenvaltioissa, sillä ammattipätevyyden tunnustamisesta annettu parlamentin ja neuvoston direktiivi 2005/36/EY lähtee ammattipätevyyden, ei tutkinnon tunnustamisesta. Ammattipätevyyden tunnustamisen näkökulmasta olennaista on sen sijaan, vastaako erikoiseläinlääkärikoulutus sen nykyistä tasoa myös ehdotetun uudistuksen toteuttamisen jälkeen. Euroopan unioniin kuulumattomiin valtioihin siirtyvien erikoiseläinlääkäreiden näkökulmasta koulutuksen tutkintomuotoisuudella voisi olla merkitystä siinä tapauksessa, että kohdevaltio olisi asettanut sen edellytykseksi erikoiseläinlääkärinä toimimiselle. Maa- ja metsätalousministeriöllä ei ole tältä osin tarkempaa tietoa eri valtioissa noudatettavista käytännöistä.

Eläinlääkäri voi suorittaa Helsingin yliopiston eläinlääketieteellisessä tiedekunnassa jatkokoulutuksena myös muun muassa tarkastuseläinlääkäritutkinnon. Työryhmän ehdotusten jatkovalmistelussa olisi tarpeen tarkastella myös tämän asemaa suhteessa ehdotettuun uuteen koulutusjärjestelmän rakenteeseen kanssa.

Osastopäällikkö

Pentti Lähteenoja

Henkilöstön kehittämisspäällikkö

Pirjo Inkinen

